

УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМ ТОВАРИСТВОМ

Коваленко Інна Анатоліївна

доцент, к.ю.н.

доцент кафедри приватного та публічного права,

Бабалієв Фарід Тахірмірза огли

студент

Київського Національного університету

технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Анотація. У тезах здійснено аналіз поняття господарського товариства та особливостей управління господарським товариством. Деталізовано випадки відшкодування збитків посадовою особою та порядки управління господарським товариством залежно від його виду.

Ключові слова: господарське товариство, управління, повне, командитне товариство, посадові особи.

Господарське товариство – це організація, що об'єднує власників бізнесу з усіх областей і галузей України. Вони можуть бути як загальнонаціональними, так і охоплювати підприємства окремих регіонів, округів, міст чи областей. Крім цього, такого роду товариство може надати низку переваг власникам бізнесу, які вирішили стати її членами.

Згідно зі статтею 79 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) господарське товариство – це підприємство чи інше господарське товариство, яке створене юридичною або фізичною особою шляхом поєднання їхнього майна та співучасті в господарській діяльності товариства, метою якої є отримання користі. Такою організацією виступає юридична особа, відповідно яка має право здійснити будь-яке підприємництво, якщо інше не передбачено і не заборонено законом. [1].

Особливості процедури управління передбачені в статті 89 ГКУ, яка

визначає, що управління діяльністю таких товариств здійснюється за допомогою органів цього товариства, а також посадовими особами, склад і спосіб відбору яких підрядний типу товариства, а в особливих випадках, зазначених законом – безпосередньо учасниками.

Залежно від виду господарські компанії можуть мати дві форми процедури управління, а саме: унітарну чи корпоративну. Тому, процедура корпоративного управління забезпечує наявність відповідної структури органів правління відповідного товариства.

Відповідно до закону органами управління акціонерного товариства (далі–АТ), товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) та товариства з додатковою відповідальністю (далі – ТДВ) є вищий орган управління, тобто загальні збори учасників (акціонерів), виконавчим органом виступає рада директорів (у разі АТ) або правління (у разі ТОВ або ТДВ), а контрольним органом у такому випадку є ревізійна комісія.

У випадку повного або командитного товариства, то тут застосовується унітарна процедура управління, відповідно до якої визначається порядок ведення справ її партнерами. Таким чином, учасники самостійні у виборі системи управління, а саме: справами товариства можуть управляти всі партнери, або один чи декілька, які діють від імені компанії. Порівнюючи з командитним товариством, тут визначено, що справами керують виключно повні учасники. [3, с. 197].

Урядовими особами компанії можуть бути голова або члени виконавчого органу, голова ревізійної комісії (ревізор), а у випадку утворення ради товариства (наглядової ради) – голова та члени цієї ради компанії.

Водночас, згідно із законом, не мають права бути посадовими особами компанії такі особи, діяльність яких констатована Конституцією України та законодавством невідповідною зі здійсненням таких функцій, а також особи, яким за рішенням суду заборонено займати відповідні посади.

Господарський кодекс передбачає, що службові особи несуть відповідальність за шкоду, яку заподіяли товариству. Відповідно така шкода

підлягає відшкодуванню, якщо вона спричинена:

- посадовою особою, яка перевищила або зловживала своїм службовим мандатом;
- службовою особою, яка всупереч установчим документам компанії порушила порядок їх первинного погодження або порядок затвердження рішень щодо аналогічних актів;
- поведінка посадової особи, яка відповідно до установчих документів компанії повинна була дотриматися порядку їх первинного узгодження або порядку затвердження рішення стосовно вчинення аналогічних дій, проте надала завідомо неправдиві дані для одержання такого узгодження;
- бездіяльність службової особи в ситуаціях, коли вона повинна була вжити необхідних заходів згідно зі своїми службовими обов'язками;
- інша винна поведінка.

Частина 3 статті 89 ГКУ визначає, що господарське товариство, яке у статутному капіталі має більше, ніж 50% акцій прямо чи непрямо відноситься до держави, повинне укладати та реалізовувати щорічний фінансовий план на кожен подальший рік відповідно до статті 75 ГКУ.

Отже, цією нормою законодавець деякою мірою обмежує компетенцію товариств і навмисно зазначає вимогу обов'язкового укладення та реалізацію фінансового плану. Структуру укладення та здійснення таких планів передбачено у Наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору» [2].

Таким чином, проаналізувавши дане питання, можна констатувати, що управління господарським товариством складається з унітарного або командитного порядку в залежності від типу. Тому, управління здійснюється органами товариства, а також її службовими особами, склад і порядок відбору яких підпорядкований типу товариства, а в деяких випадках – виключно партнерами товариства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003р. № 436-IV Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Поточна редакція від 19.08.2022 року.
2. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки» від 02 лютого 2015р. № z0300-15 Відомості Верховної Ради України. 2015. №205. Поточна редакція від 30.03.2021 року.
3. Несинова С. В., Воронко В. С., Чебикіна Т. С. Господарське право України: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2012, 564 с.